

A verseny szabadsága

Az Országgyűlés ez év júniusában határozatot fogadott el az új Alkotmány előkészítését koordináló eseti parlamenti bizottság felállításáról [47/2010. (VI. 29.) OGY. hat]. A dr. Salamon László képviselő úr vezetésével működő grémium feladata – egyebek között – annak áttekintése, hogy „... a hatályos Alkotmány tartalma-e alkotmányfejlődésünk történelmi értékeit, megfelelően biztosítja-e az emberi és állampolgári jogok legszélesebb körű érvényesülését, illetve annak vizsgálata, hogy az államszervezet alapvető intézményeinek működését meghatározó alkotmányi és törvényi szabályozás eleget tesz-e az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére vonatkozó állami köteleységeknek és a XXI. századi polgári demokráciával szemben támasztott elvárásoknak”. A bizottság 2010. július 20-án megtartotta alakuló ülését, és az év végéig az Országgyűlés plénuma elé terjeszti az új Alkotmány alapvető elveire vonatkozó tervezetét.

A hatályos Alkotmány meghatározó jelentőségű rendelkezése a 9. § (2) bekezdés, amely – mint az alaptörvény bevezetője fogalmaz – a „szociális piacgazdaságot megvalósító jogállam elérése érdekében” rögzíti, hogy „A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát”. A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) számára megtisztelő volt, hogy az ún. Salamon-bizottság már a munka ezen kezdeti fázisában kikérte véleményét, illetve javaslatait az alaptörvény versenyjoggal összefüggő szabályozását illetően. Úgy gondolom, a Versenytükrő olvasói számára is érdemes idézni dr. Nagy Zoltán elnök úr választleve-

léből, amely többünk számára egyfajta hitvallás, nem csupán a GVH múltját, de remélt jövőjét illetően is.

Az elnöki levél hangsúlyozza a következőket: „Az alaptörvény elemzésével, alkalmazásával foglalkozó szakértők véleménye egységes abban, hogy a »gazdasági verseny szabadsága« olyan »államcél« minősül, amelynek megvalósítása a piacgazdaság működési feltételeinek biztosításáért felelős állam objektív, intézményvédelmi kötelezettsége. Ezen feladatának az állam nem utolsósorban az autonóm államigazgatási szerv státusával felruházott GVH létrehozásával és működtetésével tesz eleget. A GVH jogalkalmazóként két évtizede stabil, előre meghirdetett és átlátható szempontrendszer alapján jár el a tiszta verseny és a fogyasztók szolgálatában.” A levél következtetése is egyértelmű: „Meggyőződésem, hogy az Alkotmány 9. §-ának (2) bekezdése és az alaptörvényben írottak alapján a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény meghatározó súlyú rendelkezései kiállták az idő próbáját. Indokolt ezért, hogy a versenyre és a tisztességes verseny feltételeinek megtartása felett örökös versenyhatóságra irányadó hatályos törvényhozói megközelítés az új Alkotmány előkészítése során is érvényesüljön.”

Richard Whish kiváló és – a GVH Versenykultúra Központjának köszönhetően – immár magyar nyelven is hozzáférhető „Versenyjog” című művében olvashatjuk az Egyesült Királyság kormánya által 2001-ben publikált, Termelékenység és vállalkozás – világszínvonalú versenyszabályozás című Fehér Könyvből idézett sorokat:

„Az ádag verseny a cégek között a hatékony és erős piacok éltető eleme. A verseny segít a fogyasztóknak, hogy jól járjanak. A vállalkozásokat az innovációra és a nemtörődömség kiiktatására vezeti, lefelé irányuló nyomást gyakorolva a költségekre, és ösztönzést nyújtva a termelés hatékony szervezésére.” Whish mindehhez hozzáfűzi: „Ez az, amiért a versenypolitikát olyan széles körben felkarolták az utóbbi években; feltehetőleg nagyobb a globális egyetértés a verseny és a szabad piacok kívánatossága tekintetében, mint bármikor a gazdaság történetében. Nagyon úgy tűnik, hogy a monopólium a kibocsátás korlátozásához és magasabb árakhoz vezet, egy versenyző piac pedig jobban ösztönöz a termelési hatékonyság elérésére. A feltevés, hogy csak a monopolista tud újítani, megalapozatlan; a verseny a fogyasztót szélesebb választási lehetőséghez juttatja. A verseny bevezetése – úgy tűnik – jelentős előnyökkel jár továbbá a fogyasztók számára az olyan piacokon, mint az elektronikus kommunikáció, energetika és szállítás”.

Richard Whish gondolatai akár a Magyar Köztársaság új Alkotmányának indokolásában is helyet kaphatnának, egy olyan kódexben, amely a tisztességes verseny védelmét – elvi és gyakorlati szempontból egyaránt – polgári létünk fundamentumának tekinti.

GADÓ GÁBOR
főszerkesztő

A Versenykultúra Központ a GVH honlapján

GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL
VERSENYKULTÚRA KÖZPONT

A verseny- és fogyasztói kultúra fejlesztése érdekében fejti ki tevékenységét a Versenykultúra Központ (VKK). A www.gvh.hu honlapon a nyitólapon található VKK logóra kattintva hasznos információkhoz lehet jutni munkájáról, rendezvényeiről, meghirdetett pályázatairól és az általa támogatott programokról. A kiadványok és a Versenytükrő eddig megjelent valamennyi száma is megtalálható itt, letölthető formátumban.